

*Ус Ю.В., к.е.н., доцент,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

*Сластьяникова К.І.,
асистент,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

ГУМАНІТАРНА ОСВІТА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Освіта – це наука і мистецтво озброїти людей різного віку знаннями про труднощі і проблеми, з якими їм, імовірно, доведеться зіткнутися, та засобами їх подолання. Вищого рівня професійної освіти неможливо досягти без загальної гуманітарної освіти. За висловом видатного французького філософа та етнографа Леві – Строса «XXI століття буде століттям гуманітарних наук або його не буде». Такий висновок свідчить про радикальну переоцінку місця і ролі гуманітарного знання в системі культури.

Гуманітарна освіта – це найбагатогранніша сфера. І вона зовсім не зводиться до літератури та мистецтва. У неї входять і економіка, і психологія, і юриспруденція, і величезна кількість інших наук. Об'єднує їх одне – всі вони вивчають людську особистість і людське суспільство [2].

З-поміж загальних тенденцій розвитку гуманітарної освіти ми виокремлюємо такі: тенденція до мультикультуралізму, тенденція до реалізації компетентнісного підходу, тенденція до індивідуалізації та диференціації. Ці тенденції сприяють розвитку системи відкритої освіти та визначають стратегії пошуку нових моделей відкритих освітніх ресурсів. Вільний доступ до знань та вільне використання навчальних матеріалів надасть можливість різним верствам населення (наприклад, мігрантам, іншомовному населенню) отримати освіту за їх бажаннями і потребами [1].

Вивчення предметів гуманітарного циклу має стати необхідним комплексом знань з проблем розвитку людини, її взаємовідносин із соціальним і природним середовищем, їх вивчення має допомагати молодій людині пізнати етапи суспільної історії, осмислити феномен культури, сенс власного буття та існування людства.

Сутність сучасного гуманітарного знання полягає в тому, що його основою виступає людина і як суб'єкт, і як об'єкт, і як самоціль. Це системне, цілісне й водночас розмаїте знання про людину, її творчої активності в світі. Призначення цього знання – бути надійним фундаментом сучасної людської мудрості, заснованої на синтезі досягнень філософії, соціології, психології, політології, економіки, культурології, історії та інших наук. Без гуманітарного знання неможливе осмислення соціальної реальності, оскільки саме воно найбільш адекватно моделює цілісну картину і динаміку світу, дозволяє вийти на вищий рівень аналізу соціальних проблем. Носіями такого знання мають стати всебічно підготовлені спеціалісти, які відчують себе спадкоємцями світової і вітчизняної культури і адекватно відповідають сучасним вимогам професійної та світоглядної компетенції.

Гуманітарна освіта не може бути «нав'язана», вона повинна бути їх потребою, і потрібно вирішувати задачу стимулювання самостійності та зацікавленості. Тобто, гуманітарна освіта мусить сформувати в людини здатність до самоаналізу, самосвідомості, до рефлексії себе і навколишніх подій: духовних, історичних, політичних, економічних, екологічних, соціальних і природних.

Незаперечно, що питання модернізації гуманітарної освіти на сьогоднішній день стає визначальним в системі економічного розвитку України. Адже в умовах правової, демократичної, соціальної держави, коли структурується нова система цінностей та соціальних пріоритетів, завдання реформування системи

гуманітарної освіти, яка повинна закладати життєві настанови особистості, набуває особливої актуальності. Сьогодні саме від інтелектуального рівня розвитку людини, від її знань, а також від моральної позиції залежатимете сучасний економічний та соціальний прогрес. Тому так важливо простежити зміст та спрямованість, стратегію найближчі перспективи розвитку гуманітарної освіти, від яких залежить характер і світогляд наступних поколінь [1].

На жаль, гуманітарна освіта в традиційному сприйнятті не стала для усіх, або більшості внутрішньою потребою і затребувана лише незначним прошарком інтелектуалів. Її обмеженість, або навіть недостатня увага до неї, втілюються у негативні прояви.

У теперішніх умовах останнє завдання стає найважливішим, адже майбутні фахівці працюватимуть у «гуманітарному середовищі», де визначальним є людський фактор, де моральні та духовні якості є первинними щодо процесів, характерних бізнес-середовищу. Процес гуманітаризації економічно обумовлений, адже «людина – центральна ланка виробництва».

Список використаної літератури:

1. Денічева О. І. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету / О. І. Денічева. // № 2 (2016). С. 163-169
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.